

Η δήλωση του Παρισιού

Ένας τρόπος εξόδου από την κρίση στην Ευρώπη

Δώδεκα προτάσεις των Πρασίνων για μια κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη λύση στην κρίση

Εισαγωγή: η αποτυχία των συμβατικών συνόδων κορυφής

Ο πλανήτης μας βιώνει έναν συνδυασμό χρηματοπιστωτικής, οικονομικής, κοινωνικής, οικολογικής και δημοκρατικής κρίσης, με την ανεξέλεγκτη αλλαγή του κλίματος να συνιστά απειλή για την ανθρωπότητα. Η σημερινή κρίση εντάσσεται σε αυτό το ευρύτερο πλαίσιο. Από την Αραβική Άνοιξη έως το ισραηλινό κίνημα διαμαρτυρίας των σκηνών και από το κίνημα καταλήψεων έως τις περιβαλλοντικές ΜΚΟ και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι άνθρωποι σε ολόκληρη την υφήλιο προβάλλουν αντίσταση. Οι Πράσινοι συντάσσονται σε πνεύμα αλληλεγγύης με αυτές τις πρωτοβουλίες.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τις συνέπειες ενός μοντέλου μη βιώσιμης ανάπτυξης, το οποίο επικεντρώνεται αποκλειστικά στην οικονομική ανάπτυξη, παραβλέπει οικολογικούς και κοινωνικούς περιορισμούς και τροφοδοτείται από το υπερβολικό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, τις ιδιωτικοποιήσεις και την απορρύθμιση. Αυτές οι κρίσεις διαβρώνουν την κοινωνική συνοχή και οδηγούν στην πολιτική αποσύνθεση της ηπείρου, περιθωριοποιώντας τον ρόλο μας στον 21ο αιώνα.

Η κρίση αποκάλυψε ρήγματα στο οικοδόμημα του ευρώ και εξέθεσε τις πιο αδύναμες οικονομίες της ευρωζώνης στον κίνδυνο της χρεοκοπίας υπό το βάρος του οικείου δημόσιου χρέους, καθιστώντας απαραίτητη τη λήψη πολλαπλών έκτακτων μέτρων στήριξης, τα οποία ενδέχεται, ακόμα και σήμερα, να μην είναι επαρκή για την αναχαίτιση της καθοδικής πορείας. Η επίλυση αυτών των εγγενών διαρθρωτικών προβλημάτων θα απαιτήσει τη λήψη σημαντικών μέτρων, τα οποία θα επηρεάσουν με τη σειρά τους όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, είτε ανήκουν στην ευρωζώνη είτε όχι.

Λόγω του επαπειλούμενου ευρώ, φαίνεται να κλυδωνίζονται τα θεμέλια της σταθερότητας, στα οποία βασίζεται η ευρωπαϊκή κοινωνία μετά το τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου. Οι δεξιοί λαϊκιστές και η μισαλλοδοξία κερδίζουν έδαφος, ενώ η συμμετοχική δημοκρατία μπαίνει πολύ συχνά στο περιθώριο. Εθνικιστές λαϊκιστές φλερτάρουν με την εξουσία περισσότερο από ποτέ. Εντούτοις, έχουμε βάσιμους λόγους να είμαστε υπερήφανοι για τα ευρωπαϊκά επιτεύγματα: η ολοκλήρωση απέτρεψε την αναζωπύρωση στρατιωτικών συγκρούσεων στο εσωτερικό της ΕΕ και προώθησε την καλύτερη κατανόηση μεταξύ των Ευρωπαίων. Είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπιστούμε και να αναπτύξουμε περαιτέρω αυτά τα επιτεύγματα.

Μέχρι στιγμής, η απάντηση των ευρωπαϊκών και εθνικών φορέων χάραξης πολιτικής αποδεικνύεται ανεπαρκής. Χαρακτηρίζεται από έλλειψη οράματος και αποφασιστικότητας, διότι παρουσιάστηκαν ελάχιστες προτάσεις με υπερβολική καθυστέρηση. Αυτό οφείλεται στην επίμονη άρνηση τεσσάρων αληθειών:

- οι ταυτόχρονες και συντονισμένες πολιτικές λιτότητας ως μοναδική απάντηση πολιτικής μπορούν να οδηγήσουν την Ευρώπη μόνο σε οικονομική ύφεση, επιδεινώνοντας το πρόβλημα του δημόσιου χρέους αντί να το επιλύουν ·
- η Ελλάδα είναι αφερέγγυα, διερχόμενη επί σειρά ετών βαθιά ύφεση, και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν πρόκειται ποτέ να αποπληρωθεί ολοσχερώς το δημόσιο χρέος της ·
- καμία νομισματική ένωση δεν είναι βιώσιμη χωρίς ισχυρή δημοσιονομική και πολιτική ένωση · ο συντονισμός δεν μπορεί να αποτελέσει δραστικό υποκατάστατο της ολοκλήρωσης ·
- τα μη διατηρήσιμα δημόσια οικονομικά ή η έλλειψη ανταγωνιστικότητας δεν συνιστούν τις βασικές αιτίες της κρίσης που αντιμετωπίζουμε: στο επίκεντρο του προβλήματος βρίσκεται η παγκόσμια αύξηση της ανισότητας των εισοδημάτων και του πλούτου κατά τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς και η υπερβολική μόχλευση και διόγκωση του χρηματοπιστωτικού τομέα, ο οποίος είναι «εθισμένος» στο χρέος και την κερδοσκοπία και επωφελείται από ρητές και άρρητες εγγυήσεις του δημοσίου. Αυτό οδήγησε σε μη βιώσιμη αύξηση των πιστώσεων, σε συσσώρευση των κινδύνων και σε παγκόσμια αύξηση της ανισότητας των εισοδημάτων και του πλούτου κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Παρότι οι πρόσφατες σύνοδοι κορυφής καταδεικνύουν ότι οι ευρωπαϊκοί φορείς λήψης αποφάσεων αρχίζουν να συνειδητοποιούν αυτές τις άβολες αλήθειες, οι εν λόγω φορείς εξακολουθούν να μεροληπτούν σε ιδεολογικό επίπεδο: η προσέγγισή τους όσον αφορά τα βιώσιμα δημόσια οικονομικά επικεντρώνεται κυρίως σε περικοπές των δαπανών · θεωρούν ότι η ανταγωνιστικότητα συνδέεται μόνο με τους χαμηλούς μισθούς · για τους φορείς αυτούς, οι ανισότητες στην κοινωνία δεν αποτελούν πρόβλημα · οι αποφάσεις τους καθοδηγούνται κατά κύριο λόγο από τον φόβο των αγορών και τις δημοσκοπήσεις της επόμενης ημέρας. Όλα αυτά τα στοιχεία διαμόρφωσαν μια απάντηση στην κρίση η οποία όχι μόνο είναι αναποτελεσματική, αλλά ταυτόχρονα επιβαρύνει με το κόστος της τις πλέον ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας μας, εντείνοντας τις ολοένα αυξανόμενες ανισότητες τόσο στο εσωτερικό μιας κοινωνίας όσο και μεταξύ διαφορετικών κοινωνιών.

Η δραματική έλλειψη οράματος και ηγετικών ικανοτήτων που έχουν επιδείξει μέχρι στιγμής κορυφαίοι φορείς χάραξης πολιτικής, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τροφοδοτεί την εντεινόμενη δυσπιστία των πολιτών έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των χωρών που αποτελούν καθαρούς συνεισφέροντες, όπου οι πολίτες έχουν την αίσθηση ότι αναλαμβάνονται εξ ονόματός τους χρηματοδοτικές δεσμεύσεις χωρίς τη δέουσα αιτιολόγηση. Το ίδιο όμως συμβαίνει και στην περίπτωση των χωρών που δέχονται βοήθεια έκτακτης ανάγκης, όπου οι πολίτες αισθάνονται ανήμποροι και εξοργισμένοι από τις επιπτώσεις των άδικων μέτρων λιτότητας, ενώ, την ίδια στιγμή, δεν αλλάζει απολύτως τίποτα στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Οι διαδηλώσεις διαμαρτυρίας στους δρόμους πολλαπλασιάζονται αυθόρμητα και οι συμβατικές πολιτικές διαδικασίες φαίνεται πλέον να μην συνδέονται με τους πολίτες. Πρωτοβουλίες όπως αυτή των «Indignados» στην Ισπανία και το κίνημα των καταλήψεων εξελίχθηκαν σύντομα σε πραγματική διεθνή έκφραση οργής, απογοήτευσης και εναντίωσης σε πολιτικές διαδικασίες που βασίζονται σε ιδεολογίες οι οποίες τιμωρούν τους πολλούς και επιβραβεύουν τους λίγους. Αναγνωρίζουμε και υποστηρίζουμε το δημοκρατικό δικαίωμα στην ειρηνική διαμαρτυρία και, ως εκ

τούτου, αποδοκιμάζουμε τη χρήση βίας κατά ειρηνικών διαδηλωτών και καταληψιών. Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας προς όλους όσους συμμετέχουν σε αυτές τις πρωτοβουλίες ανά τον κόσμο. Όλα τα προαναφερθέντα κινήματα αξίζουν τη στήριξη και την αλληλεγγύη μας.

Παρά το γεγονός ότι αντιμετωπίζουμε τεράστιες προκλήσεις, η παρούσα κρίση αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία να σημειώσουμε ένα τεράστιο άλμα προόδου, παρέχοντας στους Ευρωπαίους τη δυνατότητα να διαμορφώσουν μια κοινωνικά δίκαιη και περιβαλλοντικά βιώσιμη κοινωνία που βασίζεται στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σε μια συμμετοχική πολυεθνική, πολυεπίπεδη δημοκρατία. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι η αλλαγή προτύπου, τοποθετώντας στο επίκεντρο της χάραξης πολιτικής την ευημερία του ανθρώπου σε ένα βιώσιμο περιβάλλον, και να μην θεωρούμε ότι πρόκειται μόνο για μακροπρόθεσμο, απώτερο σκοπό. Πρόκειται για πραγματική στιγμή αλήθειας στην ιστορία της ανθρωπότητας: όλα αυτά είναι τα προεόρτια ενός μετασχηματισμού του πολιτισμού μας. Παρότι δεν υπάρχει εκ των προτέρων έτοιμο σχέδιο δράσης για έναν βιώσιμο κόσμο στον 21ο αιώνα, οι Πράσινοι αναγνωρίζουμε το βάθος και το εύρος των αλλαγών που πρέπει να επέλθουν.

Ως εκ τούτου, προτείνουμε μια πράσινη νέα συμφωνία για την Ευρώπη – μια ολοκληρωμένη δέσμη πολιτικών, η οποία επιδιώκει να παράσχει καινοτόμες και αλληλένδετες λύσεις για τις προκλήσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τον 21ο αιώνα, και η οποία απαιτεί νέα πολιτική αντίληψη και νέα οικονομικά οράματα. Πιστεύουμε ότι η πράσινη νέα συμφωνία θα δημιουργήσει ένα κύμα νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας και επενδύσεων, οδηγώντας σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης.

Μια πράσινη πυξίδα: κατευθυντήριες αρχές για μια αξιόπιστη απάντηση

Ενώ η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με αυτήν την πρωτοφανή κρίση, εξακολουθούν να εγείρονται οι δύο βασικές προκλήσεις του 21ου αιώνα: η διασφάλιση ευημερίας και καλής διαβίωσης για όλους τους ανθρώπους του πλανήτη –και όχι μόνο για τους λίγους τυχερούς– τόσο της σημερινής γενιάς όσο και των μελλοντικών γενεών, προσαρμόζοντας ταυτόχρονα το μοντέλο της ανάπτυξής μας στα φυσικά όρια της υψηλίου μας. Το μέλλον της ανθρωπότητας στον πλανήτη μας εξαρτάται από τον χαρακτήρα και την ταχύτητα της παγκόσμιας απάντησης σε αυτές τις προκλήσεις. Για τον λόγο αυτόν, κατά τη διαμόρφωση της απάντησής μας στην παρούσα κρίση, καλούμαστε να ακολουθήσουμε τις εξής κατευθυντήριες αρχές:

- Εάν οι Ευρωπαίοι, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 7% του παγκόσμιου πληθυσμού, επιθυμούν να διατηρήσουν –στην πραγματικότητα, να ανακτήσουν– την ικανότητα να διαμορφώνουν το μέλλον τους και να διαδραματίζουν τον ρόλο που τους αναλογεί στις διεθνείς υποθέσεις, πρέπει να δράσουν από κοινού ως ενιαία μονάδα. Η Ευρώπη συνολικά και η ευρωζώνη ειδικότερα διαθέτουν γενικές θεμελιώδεις οικονομικές αρχές οι οποίες, παρότι δεν είναι ιδανικές, μας τοποθετούν σε ευλόγως ικανοποιητική θέση σε μακροοικονομικό επίπεδο· πέραν τούτου, διαθέτουμε ισχυρούς πόρους –τους πολίτες μας, τις γνώσεις μας και τις δυνατότητες μας για καινοτομία, τον συλλογικό πλούτο μας, την πολυμορφία μας– που μας επιτρέπουν να αντιδράσουμε συλλογικά στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Αυτό σημαίνει

ότι θεωρείται απαράδεκτο οποιοδήποτε σενάριο περί διάσπασης της ευρωζώνης, εξέλιξη που θα αποτελούσε το πρώτο βήμα της πολιτικής αποσύνθεσης της Ευρώπης. Αντιθέτως, όμως, η προοπτική της ενισχυμένης πολιτικής ολοκλήρωσης της ευρωζώνης δεν πρέπει να οδηγήσει στην εδραίωση μιας Ευρώπης δύο ταχυτήτων· είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η κοινή οικονομική διακυβέρνηση στην ευρωζώνη, χωρίς, ωστόσο, να συνεπάγεται τον αποκλεισμό των υπόλοιπων κρατών μελών της ΕΕ.

- Οι κοινωνίες μεγαλύτερης ισότητας λειτουργούν καλύτερα: όλα τα εμπειρικά στοιχεία καταδεικνύουν το γεγονός ότι η δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος και του πλούτου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ατομική και συλλογική ευημερία· κατά συνέπεια, οι λύσεις της κρίσης πρέπει να αντιστρέψουν την επιταχυνόμενη πορεία προς τη μεγαλύτερη ανισότητα εισοδήματος και πλούτου.
- Τα βιώσιμα δημόσια οικονομικά σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης αποτελούν βασικό συστατικό της επιτυχίας· πρέπει να εξισορροπηθούν με εύλογο ρυθμό, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική δραστηριότητα και βελτιστοποιώντας τις δαπάνες και τα εισοδήματα, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες καταγράφονται υψηλά απόλυτα ποσοστά δημόσιου χρέους. Σε αυτό το πλαίσιο, το χρέος μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο ως μέσο χρηματοδότησης επενδύσεων που αυξάνουν αποτελεσματικά το υλικό και άυλο κεφάλαιο που τίθεται στη διάθεση των μελλοντικών γενεών.
- Ένα συστημικό πρόβλημα απαιτεί την εξεύρεση συστημικής λύσης, η οποία θα αποκαταστήσει την υπεροχή της πολιτικής έναντι της κερδοσκοπίας. Ως εκ τούτου, ο χρηματοπιστωτικός τομέας πρέπει να αναγκαστεί να επιστρέψει στον ρόλο του, ο οποίος έγκειται στην υποστήριξη της πραγματικής οικονομίας, στοιχείο που πρέπει να αποτελέσει με τη σειρά του ένα μέσο για την εξασφάλιση της καλής διαβίωσης όλων των πολιτών. Κατά συνέπεια, αυτό που πρέπει να καθοδηγεί τις αποφάσεις σε θέματα που άπτονται της ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι το απώτερο κοινωνικό όφελος.
- Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»: στην επίλυση της κρίσης που αντιμετωπίζουμε σήμερα πρέπει να συνεισφέρουν περισσότερο εκείνοι που μας οδήγησαν με τις πράξεις τους σε αυτήν και επωφελήθηκαν περισσότερο από το τροφοδοτούμενο από το χρέος και την κερδοσκοπία αναπτυξιακό μοντέλο. Όταν οι κυβερνήσεις χρειάζεται να παρέμβουν οικονομικά, πρέπει να ασκούν τα (ακόμα και προσωρινά) δικαιώματα ένα κυριότητάς τους.
- Τέλος, η όποια λύση πρέπει να μειώσει και όχι να αυξήσει το εντεινόμενο δημοκρατικό χάσμα, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών μελών.

Βραχυπρόθεσμα: ανάγκη λήψης τολμηρών μέτρων για την επίτευξη αποτελεσμάτων

Η πυρκαγιά δεν έχει σβήσει ακόμα · δεν πρόκειται να εξευρεθεί βιώσιμη λύση εάν δεν αναχαιτιστεί η καθοδική πορεία. Συνεπώς, έχοντας την πεποίθηση ότι η αλληλεγγύη και η δημοσιονομική σταθερότητα συμβαδίζουν, οι Πράσινοι ζητούμε την ανάληψη των ακόλουθων δράσεων:

- 1. Να καταστεί βιώσιμο το βάρος του ελληνικού χρέους:** η εξαγγελθείσα εθελούσια μείωση κατά 50% του ελληνικού χρέους που διακρατεί ο ιδιωτικός τομέας είναι ανεπαρκής, διότι αφενός δεν πρόκειται να συμμετάσχουν όλοι οι ιδιώτες κάτοχοι ομολόγων και αφετέρου οι δημόσιοι κάτοχοι ομολόγων δεν υπόκεινται σε μείωση. Αυτό θα οδηγήσει σε πραγματική μείωση του χρέους κατά μέγιστο ποσοστό 25%, ενώ εκείνο που χρειάζεται στην πραγματικότητα είναι συνολική μείωση αυτού του χρέους τουλάχιστον κατά 60%, κάτι που συνεπάγεται είτε πλήρη συμμετοχή όλων των ιδιωτών ομολογιούχων και των ομολογιούχων του δημοσίου είτε σημαντικά μεγαλύτερο «κούρεμα» των ομολόγων του ιδιωτικού τομέα.
- 2. Να καταστεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) –και ο μελλοντικός ευρωπαϊκός μηχανισμός σταθερότητας (ΕΜΣ)– αποτελεσματικό μέσο προστασίας:** το υφιστάμενο –και εξαιρετικά ασαφές σύστημα– για την επέκταση του αντικτύπου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας δεν παρέχει τα αναγκαία μέσα για την αποτροπή της περαιτέρω κερδοσκοπίας επί του δημόσιου χρέους των κρατών μελών. Προκειμένου να αποτελέσει αξιόπιστο μηχανισμό προστασίας, το ΕΤΧΣ πρέπει να μετατραπεί σε τράπεζα, με δυνατότητα αξιοποίησης των ταμειακών διευκολύνσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ενώ οι αποφάσεις του πρέπει να λαμβάνονται βάσει του κανόνα της πλειοψηφίας. Η πρόταση μαζικής προσφυγής σε αμφισβητούμενες χρηματοοικονομικές τεχνικές με τη μορφή ασφάλισης πιστώσεων κατά το πρότυπο των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου (CDS) ή ειδικών επενδυτικών μέσων κατά το πρότυπο των εγγυημένων δανειακών υποχρεώσεων (CDO) ουδόλως συμβάλλει στην αντιμετώπιση της έλλειψης εμπιστοσύνης.
- 3. Ανακεφαλαιοποίηση των ευρωπαϊκών τραπεζών:** Το ποσό –109 δισεκατομμύρια ευρώ– που αποφασίστηκε στις τελευταίες συνόδους κορυφής βρίσκεται στο κατώτερο όριο του πραγματικά αναγκαίου ποσού για την ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα · ένα ποσό της τάξης των 300 δισεκατομμυρίων ανταποκρίνεται κατά πάσα πιθανότητα περισσότερο στον στόχο. Πρωτίστως πρέπει συνεισφέρουν οι ιδιωτικοί πόροι, αλλά εάν χρησιμοποιηθεί δημόσιο χρήμα, τα δικαιώματα κυριότητας και ο έλεγχος πρέπει να μεταβιβαστούν στους φορολογούμενους (μέσω προσωρινού δημόσιου ελέγχου, επιτρέποντάς κατά τον τρόπο αυτόν τη μετάβαση προς την ευρύτερη

αμοιβαιοποίηση στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος). Πρέπει να επιβληθούν ισχυρότεροι όροι, π.χ. διατήρηση των κερδών για την ενίσχυση του κεφαλαίου τους και επιστροφή τυχόν πλεονασμάτων στα δημόσια ταμεία των κρατών· διασφάλιση της μείωσης του μεγέθους των τραπεζικών ισολογισμών, καταργώντας πρωτίστως τις πλέον ριψοκίνδυνες δραστηριότητες και εξασφαλίζοντας κατά τον τρόπο αυτόν ότι δεν επηρεάζεται αρνητικά ο δανεισμός στο πλαίσιο της πραγματικής οικονομίας· τερματισμός της ιδιοτελούς συμπεριφοράς των διευθυντικών στελεχών όσον αφορά τις συντάξεις, τις προνομιούχες και τις αποδοχές τους· πρόληψη τυχόν παραβιάσεων της νομοθεσίας από τράπεζες που διασώζονται, π.χ. πρόληψη της φοροδιαφυγής. Επιπλέον, εξαιρετικά σημαντικά είναι τα μέτρα για την αποτροπή ενδεχόμενης μείωσης της προσφοράς πιστώσεων. Σε περιπτώσεις στις οποίες οι ζημιές που προκύπτουν από πτωχεύσεις τραπεζών απειλούν τη βιωσιμότητα του χρέους ενός κυρίαρχου κράτους, η ΕΚΤ και το ΕΤΧΣ πρέπει να εφαρμόζουν σειρά μέτρων για τη μείωση της επιβάρυνσης του κράτους από την εν λόγω ανακεφαλαιοποίηση.

- 4. Επανεξισορρόπηση της προσέγγισης που βασίζεται αποκλειστικά στη λιτότητα:** παρότι αναγνωρίζουμε την ανάγκη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών σύμφωνα με τις Συνθήκες, ορισμένα τμήματα των πολιτικών έκτακτης ανάγκης της «Τρόικας» είναι κοινωνικά άδικα· οι όροι που επιβάλλουν χρήζουν επανεξισορρόπησης, αποδίδοντας έμφαση στον αποτελεσματικό έλεγχο των εσόδων των πλέον εύπορων μελών της κοινωνίας και καταρρίπτοντας ταμπό και καταργώντας προνόμια όπως η ασυλία των ενόπλων δυνάμεων στην Ελλάδα ή της Εκκλησίας σε χώρες όπως η Ελλάδα και η Ιταλία. Εκτός αυτού, η ΕΕ πρέπει να αξιοποιήσει τους μη χρησιμοποιηθέντες πόρους από το Ταμείο Συνοχής, μειώνοντας τις απαιτήσεις συγχρηματοδότησης για τα κράτη μέλη που τελούν υπό καθεστώς βοήθειας, προκειμένου να δοθεί ώθηση σε χρήσιμες οικονομικές δραστηριότητες. Αυτό που χρειάζεται είναι η μεταστροφή από τη μονόπλευρη λιτότητα σε κοινωνικά δίκαιες και βιώσιμες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την ενίσχυση των εθνικών οικονομιών.

Μεσοπρόθεσμα/μακροπρόθεσμα: επιδίωξη ριζικού μετασχηματισμού

Η βραχυπρόθεσμη δράση δεν υποκαθιστά τις μεγαλύτερης διάρκειας και θεμελιώδεις απαντήσεις, οι οποίες θα θέσουν την Ευρώπη σε τροχιά βιώσιμης ανάκαμψης. Παρατίθενται ακολούθως τα ουσιαστά, κατά την άποψη των Πρασίνων, στοιχεία αυτής της ολοκληρωμένης προσέγγισης:

- 5. Ισχυρή εκ νέου ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ευρώπης:** Η Ευρώπη δεν πρέπει να διστάσει να προχωρήσει πέρα από τις προτάσεις της «Βασιλείας III», μέσω της επιβολής φιλόδοξων κεφαλαιακών απαιτήσεων (15%), απόλυτου ορίου στον δείκτη μόχλευσης και δεσμευτικών απαιτήσεων

ρευστότητας. Κατά την άποψή μας, τα ιδρύματα που είναι «υπερβολικά μεγάλα για να καταρρεύσουν» είναι απλώς «υπερβολικά επικίνδυνα για να υφίστανται»· πρέπει να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία και να αναλάβουμε δράση για να τα συρρικνώσουμε σε διαχειρίσιμο μέγεθος, διασφαλίζοντας ότι η πτώχευση οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού ιδρύματος συνεπάγεται ελάχιστες ζημιές για το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την οικονομία. Επίσης, οι κανόνες πρέπει να επιτύχουν απόλυτο διαχωρισμό μεταξύ των τραπεζικών δραστηριοτήτων περιορισμένου φάσματος (*narrow banking*) που εξυπηρετούν την πραγματική οικονομία και της τραπεζικής δραστηριότητας που προβαίνει σε πιο ριψοκίνδυνες επενδύσεις – και είναι, στην πραγματικότητα, συχνά κερδοσκοπική. Καταρχήν, πρέπει να απαγορευθούν τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και οι χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες που δεν έχουν αποδείξει ότι αποφέρουν κοινωνικό ή οικονομικό όφελος· πρέπει να απαγορευθεί ή τουλάχιστον να υπαχθεί σε αυστηρές ρυθμίσεις η χρήση τεχνικών όπως οι ακάλυπτες συναλλαγές και οι συναλλαγές με δανεισμένα προϊόντα. Τέλος, πρέπει να τερματιστεί σταδιακά η διοχέτευση κεφαλαίων στο σκιώδες τραπεζικό σύστημα μέσω αυστηρότερων κανόνων όσον αφορά τη ρευστότητα και τα αδιαφανή στοιχεία εκτός ισολογισμού. Πρέπει να δημιουργηθεί ένας ανεξάρτητος και επιστημονικά τεκμηριωμένος ευρωπαϊκός οργανισμός αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, ο οποίος θα επικεντρώνεται στην ποιότητα του χρέους, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής του βιωσιμότητας.

- 6. Μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή φορολογική στρατηγική:** η επίτευξη υγιών δημόσιων οικονομικών, ενισχυμένης κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι αδύνατη χωρίς τον ριζικό μετασχηματισμό των φορολογικών πολιτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Πρέπει να αναληφθεί δράση σε επίπεδο ΕΕ ώστε να επιβληθεί ευρωπαϊκός φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ), ευρωπαϊκή κλιματική/ενεργειακή συνεισφορά, κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ), η οποία θα συνδέεται με ελάχιστο αποδοτικό φορολογικό συντελεστή προκειμένου να διασφαλισθεί η δίκαιη συνεισφορά του επιχειρηματικού κλάδου. Η ΕΕ πρέπει να αναπτύξει μια «συνθήκη φορολογικού αφοπλισμού», βάσει της οποίας τα κράτη μέλη θα καταργήσουν τους φορολογικούς παραδείσους που έχουν ενσωματώσει στις εθνικές νομοθεσίες τους και θα δεσμευθούν υπέρ της δραστηρικής καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και του περιορισμού των δυνατοτήτων φοροαποφυγής στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής στρατηγικής. Η υλοποίηση όλων των ανωτέρω στόχων προϋποθέτει την κατάργηση του κανόνα της ομοφωνίας σε φορολογικά ζητήματα, τα οποία πρέπει να ενταχθούν στο πεδίο εφαρμογής του κοινού δικαίου και να υπόκεινται στη διαδικασία συναπόφασης μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να

αυξηθεί η προοδευτικότητα της φορολογίας επί του εισοδήματος και της περιουσίας.

7. **Δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου**, το οποίο θα μπορεί να εκδίδει ευρωμόλογα, δυνατότητα που αναμένεται να αυξήσει την ελκυστικότητα της ευρωπαϊκής αγοράς κρατικών ομολόγων, καθιστώντας την ταυτόχρονα πιο ρευστή και πιο ανθεκτική, αποτρέποντας παράλληλα ηθικούς κινδύνους μέσω της επιβολής σαφών όρων συμμετοχής, ιδίως όσον αφορά τη δημοσιονομική πειθαρχία. Αυτό το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο (ENT) πρέπει να συσταθεί ως κοινοτικό (και όχι διακυβερνητικό) μέσο, το οποίο θα υπόκειται σε υποχρέωση δημοκρατικής λογοδοσίας έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναλαμβάνοντας τον ρόλο του υφιστάμενου Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας ως μέσου αντιμετώπισης κρίσεων. Η περαιτέρω εφαρμογή μέτρων διαφάνειας και λογοδοσίας, καθώς και ο εκδημοκρατισμός της διακυβέρνησης του ΔΝΤ, δημιουργεί την ανάγκη εξέτασης του ενδεχόμενου της περαιτέρω χρηματοδότησης, παρέχοντας βοήθεια σε οικονομίες που χρειάζονται δάνεια έκτακτης ανάγκης και διαρθρωτικές ενισχύσεις.
8. **Να καταστεί το πλαίσιο μακροοικονομικής εποπτείας λειτουργικό και πιο ισορροπημένο**: το εν λόγω πλαίσιο, το οποίο θεσπίστηκε από την «εξάδα» νομοθετικών προτάσεων του Σεπτεμβρίου, πρέπει να εφαρμοστεί με ισορροπημένο τρόπο. Πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά αμφότερες τις χώρες με πλεόνασμα και τις χώρες με έλλειμμα, δεδομένου ότι αλληλοεπηρεάζονται, και να εισαγάγει κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς δείκτες που συνδέονται με την οικονομία, όπως οι ανισότητες των εισοδημάτων, οι εκπαιδευτικές δαπάνες, το οικολογικό αποτύπωμα ή η παραγωγικότητα των πόρων.
9. **Να καταστεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ μέσο οικονομικής πολιτικής**: Καμία νομισματική ένωση δεν είναι επιτυχής χωρίς αξιόπιστο κοινό προϋπολογισμό, ο οποίος λειτουργεί ως μέσο οικονομικής πολιτικής. Κατά συνέπεια, αυτό που χρειάζεται είναι ένας σαφώς πιο φιλόδοξος προϋπολογισμός της ΕΕ, χρηματοδοτούμενος από ιδίους πόρους, οι οποίοι θα αποτελούν προϊόν συναπόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και θα προέρχονται από τον ΦΧΣ και την κλιματική/ενεργειακή συνεισφορά, παρέχοντας τη δυνατότητα μερικής ελάφρυνσης των συνεισφορών από τα κράτη μέλη. Στη συνέχεια, ο προϋπολογισμός θα συμπληρώνεται από ομόλογα χρηματοδότησης έργων γενικού συμφέροντος, όπως πανευρωπαϊκές υποδομές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή η ανάληψη ηγετικού ρόλου από την Ευρώπη στη δημιουργία λύσεων αποδοτικών λύσεων σε επίπεδο πόρων και κατανάλωσης ενέργειας. Αυτό θα δημιουργήσει ένα

ισχυρό και σημαντικό ευρωπαϊκό δημόσιο ταμείο.

10. Μια πράσινη νέα συμφωνία για την Ευρώπη: η αποκλειστική προσήλωση στη λιτότητα συνιστά αυτοκαταστροφική στρατηγική. Η «εκποίηση» των μέσων της μελλοντικής παραγωγικότητας υπέρ του βραχυπρόθεσμου εξωραϊσμού της κατάστασης δεν αποτελεί ορθό τρόπο διοίκησης μιας εταιρείας, πολύ περισσότερο μάλιστα μιας χώρας. Οι αποταμιεύσεις των ευρωπαϊκών νοικοκυριών και επιχειρήσεων έχουν παρουσιάσει σημαντική αύξηση: αυτή είναι η δυνατότητα που πρέπει να αξιοποιηθεί και να συνδυαστεί με την (περιορισμένη) επενδυτική ικανότητα των κυβερνήσεων στο πλαίσιο μιας πανευρωπαϊκής πράσινης νέας συμφωνίας η οποία θα στοχεύει σε επενδύσεις για τον οικολογικό προσανατολισμό του ενεργειακού μας τομέα, των μεταφορών και των παραγωγικών υποδομών μας, την αποκατάσταση των φυσικών μας πόρων, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία. Αυτή η κινητοποίηση απαιτεί ένα συνεκτικό σχέδιο, καθώς και στρατηγικές κανονιστικής ρύθμισης όπως οι ακόλουθες:

- α. τοποθέτηση των στόχων της στρατηγικής ΕΕ 2020 σε ισότιμη βάση με τους οικονομικούς στόχους του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, στοιχείο που θα εντείνει τις πιέσεις για τον προσανατολισμό των δημόσιων επενδύσεων προς την κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα·
- β. αποτελεσματικότερη τιμολόγηση του CO₂ μέσω της απόπειρας μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 30% έως το 2020, με σκοπό την αύξηση της τιμής του άνθρακα, την επιβολή φόρου διοξειδίου του άνθρακα η οποία θα καλύπτει τους τομείς που δεν περιλαμβάνονται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, και τον πλήρη εκπλειστηριασμό των δικαιωμάτων·
- γ. επιβολή προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων σχετικά με το διοξείδιο του άνθρακα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ένταξη των κλιματικών κινδύνων στη νομοθεσία ως συστημικών κινδύνων, προώθηση πράσινων δεικτών αναφοράς στους πόρους που βασίζονται σε δείκτες, ανάπτυξη του πράσινου τραπεζικού τομέα για την ευαισθητοποίηση των πελατών όσον αφορά το αποτύπωμα άνθρακα των επενδύσεων που πραγματοποιούνται με τις καταθέσεις ταμειυτηρίου τους (με την παροχή φορολογικών κινήτρων, εφόσον κρίνεται σκόπιμο)·
- δ. δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να αναχρηματοδοτεί ομόλογα που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω ομόλογα στηρίζουν βιώσιμες επενδύσεις·
- ε. παροχή εντολής στα δημόσια συνταξιοδοτικά ταμεία και παροχή κινήτρων στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία για τη διάθεση μέρους του χαρτοφυλακίου τους σε πράσινες επενδύσεις και εταιρείες·
- στ. υλοποίηση μιας ενεργειακής μετάβασης η οποία θα διασφαλίζει την προοδευτική προσέγγιση ενός μέλλοντος με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εγκαταλείποντας το ενεργειακό σύστημα που βασίζεται στην πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά καύσιμα.

Περαιτέρω ενοποίηση και εκδημοκρατισμός της Ευρώπης σε πολιτικό επίπεδο

Η πλειονότητα των δράσεων που παρατίθενται ανωτέρω συνεπάγονται βαθιά αλλαγή της πολιτικής εστίασης και των προτεραιοτήτων και απαιτούν την περαιτέρω ενοποίηση της Ευρώπης σε πολιτικό επίπεδο. Ενεργώντας μεμονωμένα, τα κράτη μέλη δεν θα είναι κατά πάσα πιθανότητα σε θέση να ρυθμίσουν εκ νέου τον χρηματοπιστωτικό τομέα, να επιληφθούν των φορολογικών βάσεων που διαφεύγουν ολοένα περισσότερο τον έλεγχό τους, να κινητοποιήσουν τις αναγκαίες επενδύσεις για μια πράσινη νέα συμφωνία ή να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές. Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει ουσιαστικές αλλαγές στις Συνθήκες της ΕΕ. Κατά την άποψη των Πρασίνων, επιβάλλεται η ενίσχυση της δημοκρατικής λογοδοσίας και συμμετοχής στο πλαίσιο τόσο της διαδικασίας που θα οδηγήσει στην περαιτέρω ενοποίηση της Ευρώπης σε πολιτικό επίπεδο όσο και της λειτουργίας της. Για τον λόγο αυτόν προτείνουμε:

11. Υπαγωγή της θέσπισης βασικών κατευθυντήριων γραμμών οικονομικής πολιτικής στη διαδικασία συναπόφασης: επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθοδηγεί πράγματι την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική στην Ευρώπη και σε ορισμένα κράτη μέλη. Για να διαθέτουν οι πολιτικές αυτές δημοκρατικές βάσεις, οι δράσεις της Επιτροπής στον συγκεκριμένο τομέα πρέπει να υπόκεινται σε πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές που θα εγκρίνονται μέσω της διαδικασίας συναπόφασης μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Υπό αυτήν την έννοια, η πολυετής οικονομική στρατηγική (επί του παρόντος, η στρατηγική ΕΕ 2020), αλλά και οι ετήσιες κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της (επί του παρόντος, η ετήσια επισκόπηση της οικονομικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου), πρέπει να καταστούν νομοθετικές πράξεις που υπάγονται στη διαδικασία συναπόφασης.

12. Διάσκεψη για μια νέα Ευρώπη: απαιτείται ουσιαστικά ένας νέος κύκλος μεταρρυθμίσεων της Συνθήκης της ΕΕ, ξεκινώντας από την έκκληση για τη σύγκληση μιας νέα διάσκεψης το συντομότερο δυνατό, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, καθώς και των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων μέσω καινοτόμων μορφών εκπροσώπησης, η οποία θα προετοιμάσει το έδαφος για ουσιαστικές αλλαγές στη Συνθήκη που θα παράσχουν τη νομική βάση για τις πράξεις που περιγράφονται ανωτέρω. Προκειμένου να ενισχυθεί η δημοκρατική βάση, συνιστούμε τη διοργάνωση πανευρωπαϊκού δημοψηφίσματος με σκοπό να αποφασιστούν αλλαγές στο πρόγραμμα δράσης, οι οποίες θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή σε περίπτωση που εγκριθούν από την πλειοψηφία των πολιτών και των κρατών. Οι αναθεωρήσεις της Συνθήκης δεν μπορούν επ' ουδενί λόγω να αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεων κλεισμένων των θυρών μεταξύ των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ και στη συνέχεια να επιβάλλονται αδιαπραγμάτευτα στα κοινοβούλια.

Συμπέρασμα

Αυτό που χρειάζεται σήμερα η Ευρώπη περισσότερο από οτιδήποτε άλλο είναι εμπιστοσύνη: εμπιστοσύνη μεταξύ των οικονομικών παραγόντων, εμπιστοσύνη μεταξύ

των κυβερνήσεων, εμπιστοσύνη μεταξύ οικονομικών παραγόντων και κυβερνήσεων, εμπιστοσύνη στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, αλλά, πάνω από όλα, εμπιστοσύνη των πολιτών μας στις τράπεζές τους, στην οικονομία τους, στις κυβερνήσεις τους, στο μέλλον τους. Κατά την πεποίθηση των Πρασίνων, τα μικρά, διστακτικά, συμβατικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης δεν πρόκειται να αποφέρουν αποτελέσματα · το μόνο που θα επιτύχουν είναι να αυξήσουν τις πιθανότητες οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής κατάρρευσης. Μόνο εάν είμαστε διατεθειμένοι να κάνουμε ένα μεγάλο άλμα προς τα εμπρός, προς την περαιτέρω πολιτική και δημοκρατική ολοκλήρωση, προς τον ριζικό μετασχηματισμό των κοινωνιών και των οικονομιών μας για την ενίσχυση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, θα έχουμε πιθανότητες να επιτύχουμε τον στόχο μας. Οι προτάσεις που περιγράφονται ανωτέρω θα πρέπει να θεωρηθούν τα πρώτα βήματα προς αυτόν τον ριζικό μετασχηματισμό · αυτή είναι η προσφορά μας προς τους συμπολίτες μας. Είμαστε πρόθυμοι να βασίσουμε το μέλλον μας σε αυτές.

Επαναπροσδιορισμός του ευρωπαϊκού εγχειρήματος

1. Οι Ευρωπαίοι Πράσινοι είναι πεπεισμένοι ότι το ευρωπαϊκό εγχείρημα πρέπει να αποκτήσει νέο προσανατολισμό και νέο σκοπό. Η αποξένωση της κοινής γνώμης από την ΕΕ εντείνεται διαρκώς λόγω της αδυναμίας των 27 κρατών μελών να βρουν βιώσιμες και προοδευτικές κοινές λύσεις στις πολλαπλές κρίσεις που πλήττουν τους πολίτες.
2. Η υποβάθμιση της κοινοτικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων προς όφελος των διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων, όπου επικρατεί ο νόμος του ισχυρότερου, υπονομεύει τον ρόλο των ευρωπαϊκών κοινοβουλίων και οδηγεί σε ελάχιστες δημόσιες συζητήσεις. Οι αποφάσεις λαμβάνονται βάσει αυστηρά καθορισμένων εθνικών συμφερόντων. Η τρέχουσα βαθιά χρηματοπιστωτική, οικονομική και κοινωνική κρίση καταδεικνύει ότι ο συγκεκριμένος μηχανισμός «διακυβέρνησης» είναι παντελώς ανεπαρκής. Το αντίδοτο σε αυτήν τη θλιβερή κατάσταση είναι περισσότερη δημοκρατία στην Ευρώπη.
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρόκειται να επιτύχει τους στόχους της συνοχής και της αποδοτικής λειτουργίας εάν τα θεσμικά όργανα που εκπροσωπούν τους Ευρωπαίους, συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή, εξακολουθούν να παραγκωνίζονται και εάν οι αρμοδιότητές τους υπονομεύονται συνεχώς, μεταξύ άλλων, από τους κορυφαίους ηγέτες της Γαλλίας και της Γερμανίας που μονοπωλούν τις συζητήσεις και την εξουσία. Αντιτασσόμαστε σθεναρά στην πρακτική του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το οποίο επιδιώκει να υποσκάψει την εστίαση της Συνθήκης της Λισαβόνας στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία, παρεμβαίνοντας σε όλα τα θέματα πολιτικής. Δεν πρόκειται μόνο για θεσμικό ή νομικό ζήτημα, αλλά εξίσου για τη δημοκρατική και διαφανή διαδικασία λήψης αποφάσεων. Επιθυμούμε τη χρήση της κοινοτικής μεθόδου για την εφαρμογή της πράσινης νέας συμφωνίας και για την οικολογική αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής οικονομίας.
4. Κατά το παρελθόν, οι μεταρρυθμίσεις των Συνθηκών πραγματοποιούνταν από εκπροσώπους των κυβερνήσεων στο πλαίσιο διακυβερνητικών διασκέψεων, κατόπιν ομόφωνης απόφασης και ελάχιστης ή μηδενικής δημόσιας συζήτησης και συμμετοχής των πολιτών. Δεν είναι δυνατόν να συνεχιστεί η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων βάσει διπλωματικών διασκέψεων υπό την αποκλειστική διαχείριση των κρατών μελών.
5. Οι πρόσφατες μαζικές κινητοποιήσεις πολιτών σε ολόκληρη την Ευρώπη καταδεικνύουν ότι το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος πρέπει να αποφασίζεται από τους ίδιους τους πολίτες και όχι από τους ηγέτες τους.
6. Το Ευρωπαϊκό Πράσινο Κόμμα (ΕΠΚ) υποστηρίζει την πρόταση σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να κινήσει, όπως δικαιούται να

το πράξει δυνάμει του άρθρου 48 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διαδικασία για τη σύγκληση νέας διάσκεψης για μια νέα Ευρώπη. Ωστόσο, η διαδικασία πρέπει να καθοριστεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η ολοκληρωτική τροποποίηση των συμπερασμάτων της διάσκεψης από μια αναχρονιστική διακυβερνητική διάσκεψη. Πρέπει να βρεθούν νέοι τρόποι και νέες συμμαχίες για την εξάλειψη αυτού του συνεχιζόμενου αδιέξοδου.

7. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της διαδικασίας με τίτλο «Ανάπτυξη του πράσινου πολιτικού θεματολογίου» που συμφωνήθηκε στη Βουδαπέστη, το ΕΠΚ αποφασίζει να συγκροτήσει ομάδα εργασίας η οποία θα αναλάβει το καθήκον να καταρτίσει, έως την επόμενη συνεδρίαση του συμβουλίου του ΕΠΚ, πρόταση σχετικά με το περιεχόμενο και τη διαδικασία τροποποίησης της Συνθήκης ΕΕ, και η οποία θα διασφαλίσει την ευρεία συμμετοχή ευρωπαϊών πολιτών στη διαδικασία επανασχεδιασμού του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.